

nekaj bil ta in je še dandanes, da se ne prepirajo z narodnimi domačimi časniki, zato le prijazno prosijo g. pisatelja „12 ur v Ljubljani“ v 10. listu „Primorčevem“: naj predno piše, resnico temeljito pozveda, in kadar piše, naj piše saj tako, kakor se spodobi, da nam ne bo treba „Olikanega Slovenca“. Da se z glavo ne more skozi zid, to „Primorec“ sam najbolje vé, ako se spominja, da z vsem svojim „mogočnim“ glasom ni še celó nič pre naredil niti o tržaških mestnih niti o deželnih primorskih zadevah. — S tem je od naše strani konec besedi.

— C. kr. dunajsko ministerstvo kupčijstva je pri letošnjih volitvah novoizvoljenega gospoda V. C. Zupana za predsednika in gosp. Jan. Horaka za podpredsednika kranjske trgovske in obrtnijske zbornice potrdilo.

— Vsled lanske „Sokolove“ homatije je že po končani „Sokolovi“ pravdi imela tudi preiskava biti zoper župana gosp. dr. Costo. Radostni slišimo iz gotovega vira, da ste tukajšnja c. k. deželna sodnija in c. k. deželna nadsodnija v Gradcu soglasno sklenile, da ni nikakoršnega vzroka zoper njega preiskavo začeti. — Tako je tedaj skor čez leto in dan konec — in to pravičen konec tej stvari, o kateri so dunajska „Pressa“, graška „Tagespošta“ in tržaška „Triesterica“ — pa tudi „ljubeznjiva Laibacherica“ na kupe papirja napisale!

— Zdaj ko topleji pomladanski čas ni več ugoden zabavam v zaprtih prostorih, se more res le občni priljubljenosti gosp. Fr. Grbca in lepo osnovanemu programu sobotne njegove „besede“ pripisati, da je bilo deželno gledišče toliko polno. Zopet se je g. Grbec odlikoval v samospelih in v trispevu, ki jih je pel, in to temveč, ker je bil ta večer posebno dober na glasu. Preprijazna umetnica gospá Ana Pesjakova ga je z gosp. Valento v Donizetovem trispevu iz italijanske opere „Luc. Borgia“ tako izvrstno podpirala, da so jim živahni dobro-klici doneli v pohvalo. V pevskem oddelku si je moški zbor narodne naše čitalnice pod vodstvom gosp. Försterja z dvema zboroma zopet svoje častno ime pritrtil; s posebno navdušenostjo pa je bil sprejet prvi zbor „Staročeska“ — in to v spomin, da se je isti dan, ko se je v zlati Pragi obhajala narodna svečanost velike pomembe, tudi Ljubljana spominjala slovanskih svojih bratov na Českem. — Instrumentalnemu oddelku je, razun overture iz Gounodove opere „Romeo in Julija“, ktero je dobro godla muzična kapela c. kr. polka grof Huynovega, bila odmerjena sicer le ena točka: trio (B-dur) L. Beethoven-ovo, a ta je bila tako mojstersko izpeljana po gosp. J. Sori, ki je godel, po gosp. kapelniku Schantel-ju, ki je na violončelu, in po gosp. A. Försterji, ki je na glasoviru igral, da so tudi ostri glasbeni izvedenci nas zagotovljali, da je bilo to „trio“ od konca do kraja tako dovršeno, da bi se težko sodilo, kdo izmed imenovanih treh umetnikov je bil prvi. — Konec „besedi“ bila je vesela igra: „Bog Vas sprimi! Kdaj pojedete domú?“ ki jo je g. V. Mandelc prav lepo poslovenil. Mala igrice je sicer ta, al tako prijetna in kratkočasna, da je bila z velikim zadovoljstvom sprejeta. Gospodičini Šventnerjeva in Kremžerjeva ste bili prav brhki „Kranjci“, kterima ste njuni nalogi prav gladko spod rok šli, tako pa tudi g. Jos. Nollu, ki je na odru kakor doma, in gosp. Drahslerju, ki je bil tako izvrsten v obleki, besedi in mimiki, da ga mu ni kmalu para; tako se zná vtopiti vselej v značaj svoje role, da ga komaj poznaš na javnem odru. — Kakor smo tedaj že gori rekli, bilo je zadovoljstvo s to „besedo“ veliko in gosp. Grbcu se zahvalujemo za zanimivi večer. Sklenemo pa te vrstice

s tem, da ga po besedah igre vprašamo: „kdaj pridete spet?“

— Gospodu L. Svetcu, državnemu našemu poslancu, je bilo jako nemilo, da zarad neprenehane obrekovanja v „Zukunft-i“, češ, da „dnina je prva poslancu“, mu ni ostala druga pot kakor sodniška zarad razžaljene časti. 13. dan t. m. je bila konečna obravnava pri sodnji dunajski, pri kateri se je skazalo, da iz pomotnega razumenja je izviralo vse ono obrekovanje. Ker je gosp. Leskovec, bivši vrednik „Zuk.“, pred sodnijo zagotovil, da hoče pomoto preklicati v „Zuk.“, zato je gosp. Svetec, ki ni hotel nič drugega kot obrambo svoje časti, odstopil od dalje tožbe, in tako je stvar poravnana.

— Ljubljanskim turnerjem se je že nekterekrat primerilo, da so na svojih izhodih na deželo nadležnosti doživeli. Zato grejo posihmal vselej pod krilom žandarjev in gosposkih služabnikov v okolico ljubljansko. Preteklo nedeljo zjutraj so z godbo šli v Mengeš, medpotoma sèm ter tje tudi z revolverji streljaje. Popoldne je po hrupnem dirndaji v zvezdnem drevoredu za njimi šlo še več druge gospôde. Ponoči nazaj se peljaje pa so bili nekteri vozovi v Črnučah in tam okoli od nagajivih ljudi napadeni, s kamnjem lučani in tepeni. Vsak miren človek obžaluje take dogodbe, ki niso le na škodo takim, ki so prizadeti pri taci razposajenostih, ampak tudi domovini naši zato, ker vsi nam sovražni časniki na jugu in severu bojó teh popisov polni. Ker „Novic“ taki siroveži ne beró, je pač želeti, da naši bralci ljudstvo večkrat podučujejo in resno svarijo, naj pustijo vsacega ptujca na miru, kdor jim nič žalega ne stori, ker to zahteva olikano življenje.

— „Sokol“ napravi, ako bode vreme ugodno, v četrtek, na Vnebohodni dan, svoj prvi izgred. Zjutraj ob poli 6. ure gré iz Ljubljane čez Šiško, Dravlje in Šujco do cerkve na Hruševem, kjer bode sv. maša s petjem čitalničnih pevcev. Po sv. maši je zajuterk v Šujci. Potem idejo čez Dobrovo do Ločnikarja na Vič, kjer bo skupni obed ob 1. uri popoldne. Po obedu je občeno razveseljevanje „Sokolov“ in prišedših gostov. — Ako bode neugodno vreme, prestavi se izgred na nedeljo, to je 24. dan t. m.

— Vipavke so nam letos že 12. dne t. m. prve češnje v Ljubljano prinesle.

— (Zgubljen fant.) Matija Kelemina, 9 let star, je iz Ljubljane zginil preteklo sredo okoli poldne. Skrbni starši prosijo, kdor morebiti kaj vé o zgublencu, naj to naznani ljubljanski mestni gosposki.

— (Odprava.) V 45. listu lanskih „Novic“ sem rekel zadnjo besedo, ktere mi nobena zvižča „Laib. Einsendlerjev“ ni mógla podreti. Pri tej besedi ostanem enkrat za vselej, ker mi ni na čast boriti se s skritimi zasedniki. Jož. Blaznik.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — V državnem zboru je zbornica gosposka sprejela medvérsko postavo, toda 4 točke je spremenila o osnovi poslanske zbornice; po takem je šla ta postava še enkrat v posvèt zbornici poslancev. Noben škof ni bil pričujoč pri tej razpravi; tudi grofa L. Thuna, grofa Blóme-a in kneza Windischgrätza ni bilo zraven. Zbornica poslancev se ni zoperstavljala tem spremembam ter je potrdila po nasvetu zbornice gosposke to postavo, ki je tretja, ktera razrušuje konkordat. Zdaj večini obeh zbornic željno pričakujete, da Nj. Veličanstvo cesar potrdi to postavo. — Tudi o postavi zarad odrtije je zbornica gosposka pre naredila 2 oddelka; al zbornica poslancev tem spremembam ni pritrčila, ampak ostala je pri svoji prvi

osnovi. Po takem roma ta postava še enkrat nazaj v zbornico gosposko, ktera je 18. dne t. m. sprejela tudi postavo zaradi česke severnozahodne železnice tako, kakor jo je osnovala zbornica poslancev. — Zbornica poslancev je dovršila postavo o porotnicah, ktere sodijo pregreške po tisku doprinešene, in je sprejela postavo o avstrijsko-nemški kupčijski pogodbi, kateri se je dr. Toman v obširnem in na vsako stran temeljitem govoru na vso moč zoperstavljal, končaje svoj govor s tem, da je rekel: ako vsi glasujete za to pogodbo, jaz ne bom glasoval. Al vse ni nič pomagalo: nemška politika je zmagala po večini glasov, med katero pa glasovi naših poslancev niso bili. (Z govora dr. Tomanovega posnamemo drugi pot glavniše stvari). Zbornica poslancev je sprejela že tudi postavo, ktera odločuje penzijo bivših c. kr. ministrov za leto in dan po 4000 gld., do ktere ima minister tudi takrat pravico, kadar prostovoljno odstopi. — Včeraj je minister kupčijstva zbornici poslancev predložil postavo o železnici iz Trbiža (Tarvis) v Ljubljano. Radovedni čakamo sklepa v tej za Kranjsko prevažni železnici. — Nova davkova postava še ni prišla na vrsto. — Ker državni zbor ne bo končal svojih nalog do konca tega meseca, se bode neki podaljšal čez binkošti.

Česko. Iz Prage. Odloživši za drugi pot obširni popis velike svečanosti 16. maja, ko se je položil temeljni kamen narodnemu gledišču, omenimo danes le na kratko to, da enake slovesnosti ni še doživela zlata Praga in da morebiti tudi kmalu ne bo take. Od blizo in daleč okoli 250.000 ljudi, — mesto v prazničnem lišpu, — slovesni sprevod neštevilnih zastopov, društev itd., ki je trajal čez 2 uri, ker se ga je v ličnih narodnih oblekah udeležilo nad 60.000 ljudi, med njimi prvaki naroda českega, cenjeni gosti iz slovanskih dežel itd., navdušeni veliki govor dr. Sladkovskega in družih, gromoviti slava-klici, godba, narodna veselica, na stotine telegramov iz vseh krajev svetá, zraven pa srca vseh pričujočih plamteča narodnega ponosa in domoljubja: kdo more vse to popisati tako, da bi bil popis prava podoba velike dogodbe. Bratje naši Čehi so pokazali, da so in da hočejo biti!

— Med kuretnino, zlasti med kokoši in gosmi v nekterih zahodnjih krajih naše dežele taka huda kuga razsaja, da v nekterih vaséh že ni ne ene kokoši in ne ene gosi več.

Ogerska. Judov iz Poljskega se je toliko nateplo na Ogersko, da je skupščina Ungvareške županije sklenila, jude, ki so se po razglášení ravnopravnosti iz Poljskega preselili na Ogersko, odpraviti iz te županije. Ako bi poljski judje, za ktere Ogri nimajo nobene „humanitete“, hoteli dr. Kalteneggerja poklicati iz Ljubljane za zagovornika, morebiti da omeči Ogri, ki nimajo srca do judov.

Slavonija. 11. dne t. m. zvečer je bila v Požegi tako strahovita ploha, da je voda odnesla 80 hiš in vse druge zadilja. Koliko se je potopilo ljudi, se še ne vé. Tudi ceste so vse razdrte, tako da se revežem skoraj ne more na pomoč doiti.

Nemčija. — Po 13. sporočilu, ki ga je na svitlo dal „Nachweisungs-bureau für Auswanderer in Bremen“, je lansko leto 150.000 Nemcev zapustilo svojo domovino in se čez morje preselilo v druge kraje, največ v severno Ameriko; samo iz Bremena se jih je odpejalo po morji 73.971, večidel prav revnih ljudi; med njimi je bilo 3711 dojenčkov in 11.670 otrok spod 15 leti. — Ako bi ti nemški berači le pohlevni ostali tam, kamor pridejo, naj že bode, da pridejo, al komaj se

nekteri enmalo opomorejo, že nosijo glavo po konci in tlačijo ljudi družih narodov s svojo „kulturo“, ktera ni veliko pridá, sicer bi seljenci ostali tam, kjer so domá, a se ne pritepali v druge dežele. Kdor gré s trebuchom za kruhom, naj je v tuji deželi pohleven; al žalibog, da je ta čednost le malokterim lastna.

Iz Afrike. — Strašna lakota divjá v Algiru. Ljudje se med seboj koljejo in jedó. Nek popotnik pripoveduje, da je obiskal neko bajtico in ko je v njo stopil, so ravno začeli roke in noge nekega moža kuhati, kterege so malo pred zaklali in kterege truplo je še na dverih viselo.

Denarni zapisnik Matičin.

Stari udje so plačali:

a) ustanovniki:

Za 2. leto: gg. Gostenčnik Peter, pl. Langer France.
Za 3. leto: gg. dr. Kopač Josip, dr. Razpet Martin.
Za 4. leto: gg. Kobler Alojzi, Jerala Janez, Arženček Matija, Držečnik Luka, Slomšek Janez, Concilija Ivan, Bušič Josip, Preša Jožef, Vavrú Ivan, Bonner Jožef.
Doplačali so: Burger Jožef, Šavprl Dragotin, Ripšl Dragotin, Kosar France, dr. Srnec Janko, dr. Vončina Leon, Pavšler Jožef, Žuža Anton.

b) letniki:

Za 1865. leto: g. Miklavec Jožef.
Za 1866. leto: gg. Miklavec Jožef, Trjašek Drag., Bučar Josip, Weis France, Zupan Urh, Anžlovar France.
Za 1867. leto: gg. Kozjek Andrej, Knifec Feliks, Janša Jan., Adamič France, Oblak Jurij, Črne Avguštin, Tavčar Matej, Gestrin Leopold, Jerič Jožef, Strah Januarj, Dutovlje soseska, Elsbacher Andrej, Osvald Janez, Novak Janez, Mrzel Jožef, Macun Ivan, Ožgan Franjo, Vrbnjak Jožef, Anžlovar France, Smolej Matija, Marković Ivan, Matevžič Miha.
Za 1868. leto: gg. Kenda Štef., Štupica Lovro, Jan Primož, Gorišek France, Finec Anton, Pirec Matej, Cajhen Janez, Prekoršek Gregorij, Pajmon Anton, Praprotnik France, Galuf Anton, Završnik France, Režek Peter, Razpotnik Jakob, Vode Jožef, Škrjanec Anton, Beseljak Pavel, Rožkar Matej, Vošnjak Lovro, Bratanič Jožef, Zevnik Martin, Stare Ferdinand, Kuralt Ivan, Velikanje France, Kočevar France, Erjavec France, Macun Ivan, Kunčič Anton, dr. Levičnik Jernej, Höffern pl. Leopold, Pašič Janez, Legan France, Rudolf Lovro, Zelen Jožef, Lunder Janez, Počkar Janez, Križaj Andrej, Wolkensberg bar. Avgust, Drobnič Andrej, Arko Jernej, dr. Bučar Žiga, Mohar Martin, Čitalnica v Novem mestu, Orešnik Jožef, Jerin Jakob, P. Rafael Klemenčič, Štrukelj Gothard, Smolej Matija, Lavrič Jožef, Kralj Janez, Čitalnica v Poddragi, Povše France, Rihar France, Vidmar Matej, Zagorjan Ivan, Okorn Ignacij, Kogej Jožef, Žakelj Miroslav, Marković Ivan, Matevžič Miha, Valon Josip, Vodopivec France.
Za 1869. leto: gg. Žnidaržič Urban, Drobnič Andrej, Jerin Jakob.
V Ljubljani 15. maja 1868. Dr. Jer. Zupanec.

Listnica vredništva. Gosp. Fr. R. v K: Dopis Vaš nam je došel malo ur pred tiskom; tedaj nikakor ni bilo mogoče ga natisniti danes.

Milodari za ubogo vdovo Erzenovo.

Gosp. R. 1 gold. — Še enkrat ponavljamo prošnjo.

Žitna cena

v Ljubljani 16. maja 1868.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. — — banaške 7 fl. — — turšice 3 fl. 80. — soršice 5 fl. 30. — rži 4 fl. — — ječmena 3 fl. — — prosa 3 fl. 30. — ajde 3 fl. 40. — ovsa 2 fl. 10 — Krompir 1 fl. 80.

Kursi na Dunaji 19. maja.

5% metaliki 55 fl. 75 kr. Ažijo srebra 114 fl. 65 kr.
Narodno posojilo 62 fl. 20 kr. Cekini 5 fl. 56 kr.